

DIỄN TIẾN CÁC ĐIỂM NÓNG CĂNG THẰNG THƯƠNG MẠI NĂM 2020

Mỹ - Trung

Đã hòa hoãn hơn nhưng sẽ không sớm chấm dứt

Sau khi bị đẩy đến cao trào năm 2019, cuộc chiến thương mại giữa Trung Quốc và Mỹ dường như đã phần nào hạ nhiệt trong năm 2020. Một phần lý do là bởi ngay đầu năm 2020, hai Bên đã đạt được thỏa thuận thương mại giai đoạn 1, qua đó ngăn chặn đà leo thang của các biện pháp trừng phạt lẫn nhau. Thêm vào đó, nửa cuối năm 2020 diễn ra cuộc bầu cử Tổng thống Mỹ nên căng thẳng thương mại được tạm hòa hoãn để theo dõi biến động chính trị lớn nhất ảnh hưởng đến các chính sách đối ngoại của quốc gia này. Mặc dù vậy, giới quan sát cho rằng nguyên nhân vẫn chủ yếu nằm ở việc đại dịch COVID-19 khiến cả hai phải tập trung xử lý cuộc khủng hoảng y tế và lèo lái nền kinh tế trong tình huống chưa từng có tiền lệ, không còn sức để "gây chiến" thêm nữa.

Ngày 07/12/2020, Trung Quốc cam kết vẫn đang nghiêm túc tuân thủ Thỏa thuận thương mại giai đoạn 1 với Mỹ, trong đó bao gồm việc tiếp tục mua nhiều mặt hàng nông sản Mỹ như đậu nành, và đảm bảo vấn đề sở hữu trí tuệ. Phản hồi lại, phía Mỹ cũng công nhận Trung Quốc đã đáp ứng phần lớn cam kết trong thỏa thuận, dù có đôi chút chậm trễ do ảnh hưởng từ dịch bệnh. Đồng thời, nước này cũng cho biết chưa có kế hoạch áp thuế bổ sung lên hàng hóa của Trung Quốc cho đến khi quá trình chuyển giao nhiệm kỳ Tổng thống hoàn tất. Vòng đàm phán về thỏa thuận thương mại giai đoạn 2 giữa Mỹ và Trung Quốc dự kiến sẽ tiếp tục được tiến hành sớm sau giai đoạn này.

Tuy đã phần nào hòa hoãn nhưng Mỹ vẫn tiếp tục thể hiện các động thái công kích với Trung Quốc. Ngày 18/12/2020, Bộ Thương mại Mỹ tuyên bố đưa 60 công ty Trung Quốc vào một danh sách đen thương mại, không cho phép các công ty từ Mỹ có hoạt động kinh doanh với những doanh nghiệp này.

Thậm chí, ngay trước khi rời nhiệm sở, ông Donald Trump còn ký phê chuẩn dự luật cấm các công ty nước ngoài niêm yết tại sàn giao dịch Mỹ nếu các nhà quản lý từ Mỹ không thể thẩm định báo cáo kiểm toán tài chính của các công ty này. Động thái này được nhận định là nhắm tới doanh nghiệp Trung Quốc, vốn không hay minh bạch các vấn đề tài chính và đang ô ạt niêm yết trên sàn chứng khoán Mỹ, khiến căng thẳng thương mại Mỹ - Trung gia tăng đáng kể trong những tháng cuối kỳ tại nhiệm của ông Trump. Dự luật này đã nhanh chóng được thông qua và nhận được ủng hộ từ cả đảng Dân chủ và Cộng hòa. Giới quan sát cho rằng những động thái này khiến chính quyền mới của Tổng thống Joe Biden sẽ bị buộc phải duy trì thái độ cứng rắn với Trung Quốc.

Bất chấp tác động từ trừng phạt thuế quan và dịch bệnh COVID-19, hoạt động xuất khẩu của Trung Quốc sang Mỹ vẫn tăng trưởng tốt trong năm 2020. Trong năm 2020, Trung Quốc xuất siêu sang Mỹ tới 317 tỷ USD, tăng kỷ lục 7,2% so với mức thặng dư 295,8 tỷ USD của cả năm 2019. ■